

Retningslinjer for kurser i lokalbedøvelse af pattedyr forud for kastration

Hjemmelsgrundlag

Pr. 1. januar 2018 er der indført en frivillig ordning, hvorefter landmænd må lokalbedøve pattedyr forud for kastration på betingelse af, at de har gennemført et af Fødevarestyrelsen godkendt kursus heri. Dette fremgår af § 8, stk. 2, i bekendtgørelse om halekupering og kastration af dyr¹. Brug af bedøvelsesmidler er i alle andre sammenhænge forbeholdt dyrlæger. Det er den besætningsansvarliges ansvar at sikre, at denne selv og dennes medarbejdere lever op til uddannelseskravet.

I bekendtgørelse om dyreejeres anvendelse af lægemidler til dyr² fremgår det af § 6 og § 7 bl.a., at:

- den besætningsansvarlige kun må lokalbedøve pattedyr forud for kastration, såfremt den pågældende har gennemgået et af Fødevarestyrelsen godkendt kursus heri, og kan dokumentere dette, og
- den besætningsansvarlige kun må lade andre personer lokalbedøve sine pattedyr forud for kastration, såfremt de pågældende personer:
 - er fyldt 18 år,
 - har gennemgået et kursus som nævnt ovenfor,
 - er gjort bekendt med dyrlægens skriftlige anvisning, jf. § 33 i bekendtgørelse om dyrlægers anvendelse, udlevering og ordinerings af lægemidler til dyr, og
 - arbejder under den besætningsansvarliges ledelse og ansvar, og
- den besætningsansvarlige og dennes ansatte kun må lokalbedøve pattedyr forud for kastration, hvis de enten:
 - har gennemført et af Fødevarestyrelsen godkendt kursus i anvendelse af lægemidler til produktionsdyr, og kan dokumentere dette, eller
 - pr. 1. februar 2007 havde mere end 6 måneders sammenhængende praktisk erfaring med produktionsdyr fra fuldtidsbeskæftigelse, herunder indgivelse af lægemidler til dyr.

I bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af grise¹ fremgår der af § 44, stk. 2 bl.a., at:

- Personer, der foretager kastration af pattedyr, skal være uddannet heri og have erfaring med at kastre pattedyr med passende midler og under hygiejniske forhold.

¹ Bekendtgørelse nr. 1742 af 30. november 2020 om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af grise

² Bekendtgørelse nr. 645 af 31. maj 2023 om dyreejeres anvendelse af lægemidler til dyr m.v.

I bekendtgørelse om dyrlægers anvendelse, udlevering og ordinerings m.v. af lægemidler til dyr³ fremgår af § 18, at:

- Dyrlæger kan afholde kursus i lokalbedøvelse af pøttegrise forud for kastration, og at
- Kurset inden afholdelse skal godkendes af Fødevarestyrelsen, og at kursusudbyder senest 3 uger før afholdelse skriftligt skal underrette Fødevarestyrelsen om kursussted og tidspunkt med reference til det godkendte kursus.

Generelt om kurserne

Målsætning

Målsætningen for kurset er at give kursusdeltagerne teoretisk og praktisk viden om korrekt anvendelse af lokalbedøvelse forud for kastration af pøttegrise.

Formål

Formålet med kurset er at styrke dyrevelfærden under kastration af svin.

Undervisere

Kursusundervisere skal være dyrlæger. Den teoretiske og den praktiske del af et kursusforløb skal ikke nødvendigvis afholdes af samme dyrlæge.

Kursusudbydere

Kursusudbyder kan være såvel praktiserende dyrlæger som landbrugsskoler, brancheorganisationer m.fl.

Målgruppe

Kursets målgruppe er personer, der ønsker at lokalbedøve pøttegrise forud for kastration.

En forudsætning for at deltage i kurset er, at kursusdeltagerne opfylder kravet i § 44, stk. 2, i bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af grise om, at personer, der foretager kastration af pøttegrise skal være uddannet heri og have erfaring med at kastrere pøttegrise med passende midler og under hygiejniske forhold.

Afholdelse af kurset i forbindelse med kursus i anvendelse af lægemidler til produktionsdyr

For kursusdeltagere, der både skal gennemføre kursus i lokalbedøvelse af pøttegrise forud for kastration og kursus i anvendelse af lægemidler til produktionsdyr, kan de to kurser afholdes i sammenhæng. Kurserne kan afvikles sådan, at den teoretiske del for begge kurser afholdes i umiddelbar forlængelse af hinanden og den praktiske del for begge kurser afholdes efterfølgende.

Undervisningssprog

Undervisningssproget skal som udgangspunkt være dansk. Undervisningen kan gennemføres på andre sprog, men et vist danskkendskab anses for at være en nødvendighed, idet personer,

³ Bekendtgørelse nr. 646 af 31. maj 2023 om dyrlægers anvendelse, udlevering og ordinerings m.v. af lægemidler til dyr

til hvem det overlades at indgive lægemidler til produktionsdyr, skal kunne forstå de anvisningssedler, som dyrlægen udleverer i forbindelse med anvendelse, udlevering eller ordinering af lægemidler.

Kursusgodkendelse

Kursusudbyder skal skriftligt eller elektronisk indsende ansøgning om godkendelse af kurset til den lokale veterinærenhed med oplysninger om indhold og omfang af det påtænkte kursus. Ansøgningen bør indsendes mindst en måned før planlagt kursusafholdelse. Veterinærenheden behandler ansøgningen og underretter ansøgeren om, hvorvidt kurset er godkendt.

Et kursus skal kun godkendes én gang, medmindre der foretages væsentlige ændringer af indholdet.

Kursusudbyderen forpligter sig til løbende at holde kurset opdateret i henhold til gældende regler.

En gruppepraksis eller en sammenslutning af dyrlæger kan i fællesskab ansøge om godkendelse af et kursus. Et godkendt kursus kan anvendes af autoriserede dyrlæger, som vil afholde kursus i lokalbedøvelse af pattegrise forud for kastration. Hver enkelt dyrlæge skal således ikke godkendes til at måtte afholde kursus i lokalbedøvelse af pattegrise forud for kastration, men skal anvende et af Fødevarestyrelsen godkendt kursus.

Underretning om kursusafholdelse

Kursusudbyder skal senest tre uger før kursets afholdelse underrette den lokale veterinærenhed om kursussted og -tidspunkt. Underretningen skal ske skriftligt med reference til, hvilket godkendt kursus der anvendes.

Dokumentation for gennemført kursus

Dokumentation for gennemført kursus skal udfærdiges af kursusudbyder/underviser i form af et kursusbevis. Af kursusbeviset skal fremgå, hvornår den navngivne kursist har gennemført hhv. den teoretiske og den praktiske del af kurset, kursets indhold i punktform og underviserens underskrift. Kursusbeviset skal være kursisten i hænde senest 8 dage efter afslutning af kursets praktiske del.

Ved afholdelse af kurset sammen med et kursus i anvendelse af lægemidler til produktionsdyr kan kursusudbyder/underviser vælge at udfærdige et samlet kursusbevis såfremt ovennævnte oplysninger fremgår af kursusbeviset for begge kurser.

Udgifter

Udgifter til kursernes afholdelse er det offentlige uvedkommende.

Kursusindhold og varighed

Kurset skal bestå af en teoretisk del af mindst 1,5 times varighed og en praktisk del. Kurset skal opfylde samtlige krav, som er anført i bekendtgørelser og retningslinjer i dette dokument.

Ansøgningen om godkendelse af et kursus skal indeholde en direkte henvisning til retningslinjernes krav til kursusindhold.

Kurset skal som minimum indeholde følgende elementer:

Teoretisk del:

- Lovgivning om kastration af pøttegrise
 - §§ 43-45 i bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af grise
- Anatomi og fysiologi
 - Hangrisens anatomi i bækkenområdet skal illustreres, herunder testikler, sædstreng og disse strukturers nerveforsyning
 - Grisens smertereaktioner
- Lokalbedøvende lægemidler
 - Godkendte lægemidler til lokalbedøvelse af svin, deres farmakologiske effekt, virkningstid, dosering, opbevaring og kendte bivirkninger
- Metoder til fastholdelse af grisen ved injektion af lokalbedøvende lægemiddel
- Injektionsteknik
 - Fødevarestyrelsen vurderer at følgende injektionsteknik er egnet: Testiklen fikseres i pungen. En tynd kanylen (f.eks. 0,5x16 mm) stikkes ind i testiklen i retning mod sædstrengen, med sigte mod et tænkt punkt mellem skulderbladens højeste punkt. Kanylen stikkes ind i sin fulde længde. Lægemidlet injiceres indtil der kan mærkes en fyldning i testiklen, hvorefter en lille mængde injiceres kontinuerligt imens kanylen trækkes ud. Det lægemiddel, der anvendes, skal være effektivt ved injektion af maksimalt 0,5 ml pr. testikel
- Tid mellem lokalbedøvelse og kastrering.

Internetbaserede kurser vil kunne godkendes for så vidt angår den teoretiske del, såfremt de i øvrigt opfylder de i retningslinjerne beskrevne krav.

Praktisk del:

- Demonstration af injektionsteknikken og metoder til fastholdelse af grisen i praksis
- Lokalbedøvelse og kastration af mindst 10 hangrise pr. kursusedtager under supervision af underviser

Kursusforløbet praktiske del skal afholdes hurtigst muligt, og højst 3 måneder efter afslutning af den teoretiske del.